

POSTANOWIENIE

25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 25 lutego 2026 r. w Warszawie
zażalenia G. P.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 20 stycznia 2025 r., I WSC 310/24 (I AGa 347/23),
w sprawie z powództwa G. M. P.
przeciwko G. P.
o zapłatę,

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego
w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

W związku z zażaleniem pozwanej G.P. od postanowienia Sądu
Apelacyjnego w Łodzi z 20 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie jest zasadne.

Sąd Apelacyjny wskazał, że 2 grudnia 2024 r. pozwana G. P. wniosła skargę
kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 30 sierpnia 2024 r., natomiast
zarządzeniem z 4 grudnia 2024 r. wezwano pełnomocniczkę pozwanej do
uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej przez wskazanie numeru PESEL
pozwanej i prawidłowej sygnatury akt, złożenia pełnomocnictwa procesowego,
upoważniającego do występowania przed Sądem Najwyższym w postępowaniu

kasacyjnym oraz uiszczenia opłaty sądowej od skargi kasacyjnej w kwocie 19 651 zł w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. Wezwanie zostało doręczone pełnomocniczce skarżącej 18 grudnia 2024 r., w związku z czym termin na uzupełnienie braków upływał 27 grudnia 2024 r. Dnia 19 grudnia 2024 r., pełnomocniczka skarżącej złożyła pismo procesowe, w którym wskazała numer PESEL i prawidłową sygnaturę akt, wniosła o zwolnienie pozwanej od opłaty od skargi kasacyjnej oraz wyjaśniła, że działa jako pełnomocnik ustanowiony z urzędu. Podniosła, że zakres pełnomocnictwa wynika z art. 91 pkt. 1 w zw. z art. 118 § 2 k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

Sąd Apelacyjny przyjął, że stosownie do treści art. 91 k.p.c. (w brzmieniu do 30 czerwca 2023 r.) pełnomocnictwo procesowe (w tym stosunek pełnomocnictwa powstały na skutek ustanowienia dla strony przez sąd pełnomocnika z urzędu) nie obejmowało z samego prawa umocowania pełnomocnika do działania po uprawomocnieniu się orzeczenia, w tym wniesienia skargi kasacyjnej i udziału w postępowaniu kasacyjnym.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny dostrzegł, że na gruncie dokonanej ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 614) nowelizacji art. 91 k.p.c. przeważało stanowisko, według którego zmiana zakresu pełnomocnictwa procesowego, wynikająca z nowego brzmienia art. 91 pkt 1 k.p.c., znajduje zastosowanie jedynie do pełnomocnictw udzielonych po dniu jej wejścia w życie, tj. po dniu 1 lipca 2023 r., co wynikało z treści art. 20 ww. ustawy zmieniającej k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., III CZ 238/23).

Wobec tego Sąd przyjął, że skoro w realiach przedmiotowej sprawy Sąd Okręgowy w Łodzi ustanowił pełnomocnika z urzędu dla pozwanej G. P. na mocy postanowienia z 21 lutego 2023 r. (k. 617). Okręgowa Izba Radców Prawnych w Łodzi delegowała do wykonywania czynności pełnomocnika z urzędu radcę prawną B. N.-D. (k. 617odw.), a powyższe ustanowienie pełnomocnika z urzędu miało miejsce przed 1 lipca 2023 r., to umocowanie dla pełnomocnika z urzędu powódki nie uległo rozszerzeniu na postępowanie kasacyjne wskutek omówionej wyżej nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego.

W związku z powyższym radca prawny B. N.-D. nie mogła, według Sądu Apelacyjnego, skutecznie powołać się na umocowanie do wniesienia skargi kasacyjnej na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 21 lutego 2023 r. Jednocześnie Sąd uznał, że w wyznaczonym terminie nie przedłożono pełnomocnictwa udzielonego przez pozwaną na rzecz ww. radcy prawnego, uprawnającego do występowania przed Sądem Najwyższym. Wobec tego Sąd przyjął, że braki formalne skargi kasacyjnej w zakresie pełnomocnictwa nie zostały uzupełnione w wyznaczonym terminie, a zatem skarga musiała ulec odrzuceniu.

Należy jednak zauważyć, że z pisma złożonego przez pełnomocniczkę skarżącą 19 grudnia 2024 r., w sposób jednoznaczny wynika, że oprócz powołania się przez nią na znajdujące się w aktach sprawy ustanowienie jej pełnomocnikiem skarżącej z urzędu, z ostrożności procesowej wniosła ona również o ustanowienie dla pozwanej pełnomocnika z urzędu do występowania przed Sądem Najwyższym w osobie autorki skargi kasacyjnej tj. radcy prawnego B. N.-D. (k. 627 oraz pismo z 23 grudnia 2024 r., k. 632). Ponadto w w/w pismach skarżąca zawarła „wniosek o zwolnienie pozwanej od kosztów postępowania sądowego w całości.”

W wyniku rozpoznania powyższych wniosków Sąd Apelacyjny w Łodzi wydał 3 stycznia 2025 r. postanowienie, w którym zwolnił pozwaną od kosztów sądowych, w postępowaniu kasacyjnym, w całości, oraz ustanowił dla niej, w postępowaniu kasacyjnym, pełnomocnika z urzędu, którego wyznaczyć miała właściwa Okręgowa Izba Radców Prawnych.

W wykonaniu tego postanowienia Okręgowa Izba Radców Prawnych w Łodzi pismem z 10 stycznia 2025 r. ustanowiła autorkę złożonej wcześniej skargi kasacyjnej, pełnomocnikiem z urzędu dla pozwanej.

Przyjąć zatem należy, że sanowanie braku pełnomocnictwa do wniesienia skargi kasacyjnej nastąpiło poprzez złożenie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w terminie do uzupełnienia braku skargi kasacyjnej, ze względu na uwzględnienie powyższego wniosku postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 3 stycznia 2025 r.

Zgodnie bowiem z art. 118 § 1 k.p.c. ustanowienie pełnomocnika z urzędu jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego. Wobec tego

należy uznać, że braki formalne skargi kasacyjnej zostały usunięte w terminie, a zatem nie było podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej z tego powodu.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

M.L.

[a.ł]

Krzysztof Wesołowski